

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์ (1) ศึกษาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว และ (2)ศึกษารูปแบบและเทคนิคการให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง สัมภาษณ์ (1) ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมาแล้วไม่น้อยกว่า 90 วัน จำนวน 45 ราย และ (2) สัมภาษณ์ระดับลึก (Indepth Interview) ผู้ที่ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว

ผลการศึกษาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว พบว่าศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้วนั้น ได้มีการจัดแบ่งการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ระยะแรกเริ่ม (Induction Phase) จะใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ระยะที่ 2 ระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ (Rehabilitation Phase) ใช้ระยะเวลาประมาณ 4 เดือนขึ้นไป ในระยะนี้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูทุกคนจะต้องมีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบโดยตรง (ประกอบไปด้วย นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา พนักงานคุมประพฤติ นักอาชีวบำบัด พยาบาลวิชาชีพ) ในระยะนี้จะมุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูเปลี่ยนแปลงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเอง ระยะที่ 3 ระยะเตรียมตัวกลับสู่สังคม (Re-entry Phase) ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ระยะนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูรู้จักที่จะรับผิดชอบต่อตนเองและงานที่ได้รับมอบหมายและเริ่มต้นที่จะมีการวางแผนอนาคตของตนเอง

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ที่ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์สำหรับผู้ติดยาเสพติด ของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ได้มีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ (1) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์กลุ่มชน (Social Group Work) เป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือโดยอาศัยกระบวนการกลุ่มเป็นตัวขับเคลื่อน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการอยู่ร่วมกัน ช่วยกันแก้ไขปัญหา เห็นใจกันและกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม ซึ่งจะเน้นให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้กล้าแสดงออกไปในทางที่เหมาะสม นอกจากนี้ในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว มีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์เป็นไปตามการดำเนินงานสังคมสงเคราะห์ (2) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย (Social Case Work) เป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้เข้ารับการฟื้นฟูใหม่ในเบื้องต้น จะเป็นการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการฟื้นฟู

โดยจะเน้นไปที่ปัญหาครอบครัว และปัญหาทางสังคม ประกอบกับประวัติการใช้ยาเสพติด เพื่อสำรวจปัญหา นำไปสู่แนวทางขั้นตอนต่อไปของการฟื้นฟู

ผลการศึกษารูปแบบและเทคนิคการให้การปรึกษาสังคมสงเคราะห์ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด นั้นพบว่ามีรูปแบบในการให้การปรึกษา 3 รูปแบบ ดังนี้ (1) การให้การปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) (2) การให้การปรึกษานักจิตวิทยา (Individual Counseling) และ (3) การให้การปรึกษาครอบครัว (Family Counseling) พบว่ามีการใช้เทคนิค ทักษะขั้นพื้นฐาน (Basic Counseling) การฟังอย่างตั้งใจ (Active Listening) ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานในการให้การปรึกษา ดังนี้ (1) การทวนความ (Paraphrase) ที่ผู้ให้การปรึกษานั้นจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฟื้นฟู และ (2) การสรุปความ (Summarization) เป็นการให้ผู้ให้การปรึกษาและผู้เข้ารับการฟื้นฟู ร่วมกันสรุปสาระสำคัญ ในสิ่งที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูพูดมา เพื่อให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้เกิดการตระหนักรู้ตนเอง (Self Awareness) ในสิ่งที่เขาพูดออกมา อีกทั้งยังเป็นการช่วยให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้ทบทวนสิ่งที่ตนเองได้พูดออกมาอีกด้วย (3) การสะท้อนกลับความรู้สึก (Reflecting Feeling) (4) การทำให้กระจ่าง (Clarifying) (5) การแนะนำให้ข้อมูล (6) ทักษะการพูด (7) ทักษะการเชื่อมประเด็น (8) ทักษะการเป็นผู้นำกลุ่ม (9) ทักษะการโต้ตอบ (Action Response) และเทคนิคทักษะการให้การปรึกษาขั้นสูง (Advance Counseling Techniques) ได้แก่ เทคนิคการจัดระดับความรู้สึก (Sculpting) และเทคนิค Empty Chair เป็นการทดสอบลองพูดถ่ายทอดความรู้สึกกับเก้าอี้

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษามีดังนี้ ควรมีการพัฒนาระบบ ระเบียบ การขอรับการปรึกษา เนื่องจากผลการศึกษา พบว่า เวลาผู้เข้ารับการฟื้นฟูต้องการได้รับการปรึกษารายบุคคล จะต้องเขียนใบคำร้องเพื่อขอพบเจ้าหน้าที่ในการขอรับการปรึกษาเป็นการส่วนตัว ซึ่งทางศูนย์ฯ จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีความอดทนในการดำเนินชีวิต แต่ปัญหาทางด้านจิตใจที่ต้องการแก้ไขอาจมีข้อยากเย็นได้บ้าง และจากผลการศึกษาพบว่า การให้การปรึกษาครอบครัวยังมีไม่เพียงพอต่อกระบวนการให้ความช่วยเหลือในการปรึกษาครอบครัว ซึ่งครอบครัวเป็นแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่สำคัญ ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรมีการศึกษาถึงการให้การปรึกษาครอบครัวเพิ่มมากขึ้น

Abstract

The Qualitative study titled “Counseling in Social Work Practice : A Case Study of the Drug Addicts Rehabilitation Center at Ladlumkhaew” aimed to 1) investigate the social work practice at the Drug Addicts Rehabilitation Center at Ladlumkhaew, and 2) study types and techniques of counseling in social work practice. The structured interview was used to collect data from forty-five drug addicts who were enrolled at the center for no less than 90 days. Another structured interview was used for indepth interview social workers psychologists and other related personal at the center.

The results showed that the Drug Addicts Rehabilitation were practice into three phases; 1) induction phase, 2) rehabilitation phase, and 3) re-entry phase. In duration of rehabilitation phase, all drug addicts were directly subjected to the responsibility of the personnel including social worker, psychologist, probation officer, occupational therapist, and registered nurse. In this phase it emphasized the possible change in cognition, emotion, and behavior of the drug addicts. The re-entry phase, which would take one month approximately, emphasized the output on the responsibility of the drug addicts and to make plan for their own future.

Based on interviewing, it revealed that the practice of social workers could be characterized into two methods which were social group work and social case work. Social group work was a helping process utilizing group process to motivate the drug addicts to express their opinions toward living interdependency, problem-solving, empathy, and sharing knowledge and experience among group participants. The drug addicts would be expected to express themselves in acceptable and proper manner. The social case work was a preliminary helping process for drug addicts. The interview technique was used to elicit the general fact expressed by the drug addicts. Additionally, family-associated problems, social problems, and history of drug use were examined to find out the rehabilitation plan.

Counseling methods and techniques implemented by social workers included three following counseling models; 1) group counseling 2) individual counseling and 3) family counseling. Moreover, the basic skills for counseling were composed of active

listening, paraphrasing, and summarization, which would be suitable to the individual drug addicts to become self-awareness. Other counseling techniques used by social workers included reflecting feeling, clarifying, information giving, speaking and associating skill, group leadership, action response. Moreover, the advance counseling techniques such as sculpting and empty chair were used to help them express their feeling.

The followings are some suggestions emphasized on development of rules and regulations for counseling services. As revealed from this study, whenever the drug addicts want to use individual counseling, he/she must apply and fill out his/her request for individual counseling. Such procedures should be flexible, even the rehabilitation center wants to improve the drug addict's patience. According to the study, family counseling is needed because family is considered to be a major social support. Further research should pay more attention to family counseling.